19 efter Trefaldighet – Noa som profet

Av Ulf Lindgren

I Hebreerbrevet framstår Noa som ett föredöme. I tro byggde han arken. Var han en hjälte? I judisk tradition är Noa den minste profeten. För att han inte protesterade. Han bara lydde. Profetens uppgift är att försvara folket mot Guds ilska, inte att hjälpa Gud att krossa folket. Noas lojalitet borde ha legat hos mänskligheten, inte hos Gud. Därför riktar rabbinerna stark kritik mot Noa. Han kallas profeten som går bakom Gud, medan Abraham är profeten som går framför Gud och vågar protestera mot Guds beslut.

För rabbinerna är relationen mellan Gud och gestalterna i främst 1 Mosebok en relation som är pedagogisk. Gud försöker träna människan att tänka själv. Lite då och då testar Gud hur det går och hoppas att människans inre kompass utvecklats. Det hade inte Noas. Rabbinerna brukar säga att han var det första försöket, och han misslyckades kapitalt. Men även om han inte är ett föredöme, så hade han åtminstone en lojalitet mot sin egen familj och byggde arken för att rädda dem. Därför får han titeln profet. Tro som lydnad är inte ett föredöme, det är bara första steget i människans religiösa mognad.

När vi läser Jesu ord om kvinnan som gav två kopparslantar, behöver vi ha detta tänkande i bakhuvudet. För vi vet inget om henne och varför hon agerar som hon gör. Jesus säger inte att hon är ett föredöme som människa. Jesus talar om proportioner. Hon lägger en större del av sitt kapital än vad de andra gör. Tar hon därmed Gud på större allvar? Tar Gud därmed större plats i hennes liv? Kanske pekar Jesus som vanligt på vikten av att ha en nära relation med Gud. Att inte vara ljum och lagom. Abraham var en stor profet för att han ständigt var i dialog med Gud. Kvinnan prioriterar Gud med sina pengar. Kanske står hon därför också närmare Gud. Som vanligt behöver vi se Jesu kommentar i ljuset av den judiska debattekniken. Hans kommentar var inte avsedd som en sanning utan för att väcka ett samtal, för att få protester så att åhörarna lärde sig tänka på egen hand.